

Vermesting

1. Omschrijving

Verrijking van ecosystemen met voedingstoffen zoals fosfor (P) en stikstof (N) door middel van dierlijke mest, kunstmest, lozingen op oppervlaktewater of het uitlaten van rioolwaterzuiveringen.

Deze toename aan voedingstoffen kan zorgen voor problemen met de volksgezondheid en ecosystemen.

Bestuurlijke schaal: Lokaal – Nationaal; Fysieke schaal: Lokaal - Regionaal (stroomgebieden)

2. Valkuilen en Kansen

Kans: Het aanvoeren van organische stof door (kunst)mesten is belangrijk voor een vruchtbare bodem, maar ook voor de bodemstructuur.

Valkuil: Teveel mest heeft echter negatieve gevolgen:

- Uitspoeling van voedingsstoffen en daarmee eutrofiering van (grond- en) oppervlaktewater.
- Verzuring van water en bodem
- Achteruitgang biodiversiteit
- Nitraat, en mogelijk zware metalen in drink/grondwater als gevolg van denitrificatie
- Mogelijke toename hardheid van het grondwater

Kans: Technieken voor het bereiken van een goede balans tussen bemesting en afvoer van gewas ter voorkoming van vermesten, die op het behoud van de bodemeigenschappen zijn gericht (zie aanpak).

3. Referentiekader

Nitraatrichtlijn, in Nederland geïmplementeerd via de Meststoffenwet, de Wet Bodembescherming en het Besluit Gebruik Meststoffen, het Lozingenbesluit en de Wet Milieubeheer.

4. Indicatoren

Mate van eutrofiering: Concentratie aan N en (anorganisch) P in oppervlakte- en grondwater, maar ook indirecte indicatoren als de concentratie chlorofyl in het oppervlaktewater.

5. Actoren

Boeren, waterbeheerders, waterleidingbedrijven, landschapsbeheerders, burgers etc.

6. Voorbeeld ambitie

Samen met de boeren een oplossing vinden voor de mestproblematiek.

7. Aanpak en instrumenten

Ander voer voor dieren; Groenlabel stallen; Energiewinning door verbranding mest. Technieken om de bodem te verrijken met organische stof met zo min mogelijk gevaar van overbemesting: Het achterwege laten van bodembewerking (ploegen heeft oxidatie van organische stof tot gevolg en verstoort het bodemleven), biologische landbouw, permanente instandhouding van grasland, aanplant van bodembedekkende gewassen, mulching, groenbemesting met leguminosen, gebruik van stalmest en compost, strokencultuur en contourbouw.

8. Relatie met andere thema's

Heeft invloed op:

- Chemische bodemkwaliteit: Bemesten voegt chemische stoffen toe aan de bodem.
- Diffuse bodembelasting: Vermesting is diffuse bodembelasting.
- Waterbodem: Meststoffen kunnen uitspoelen naar het oppervlaktewater en daarmee naar de waterbodem.
- Grondwater: Meststoffen kunnen uitspoelen naar het grondwater.
- Bodemvruchtbaarheid: Mest bevordert de bodemvruchtbaarheid.
- Drink- en proceswater: Overtollige nutriënten kunnen in het grondwater terechtkomen, dat drinkwater wordt. Teveel nutriënten in het drinkwater is niet goed voor de volksgezondheid.

9. Informatie

[RIVM](#), Landelijk Meetnet effecten Mestbeleid

[Centrum voor Landbouw en Milieu](#), mest

[Milieuloket](#), vermesting

[Planbureau voor de Leefomgeving](#), vermesting

[Compendium voor de Leefomgeving](#), vermesting

10. Wat moet ik en wat mag ik niet als gemeenteambtenaar doen?

Lozingenbesluit bodembescherming: In beginsel is het College van Burgemeester en Wethouders belast met toezicht en handhaving van het bij of krachtens dit besluit gestelde, alsmede belast met het verlenen van ontheffingen van de in het besluit opgenomen lozingsverboden, tenzij is aangegeven dat Gedeputeerde Staten, de Minister van VROM of de Minister van Economische Zaken het bevoegd gezag zijn.

De Gemeenteraad/het College van Burgemeester en Wethouders mag niet handelen in strijd de *Nitraatrichtlijn*, de *Meststoffenwet* en het *Besluit Gebruik Meststoffen*.